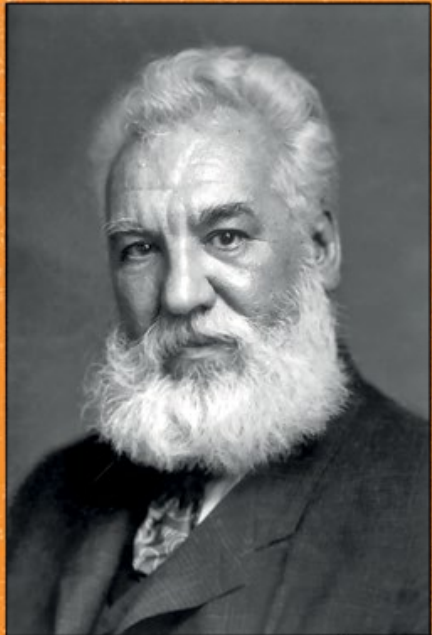

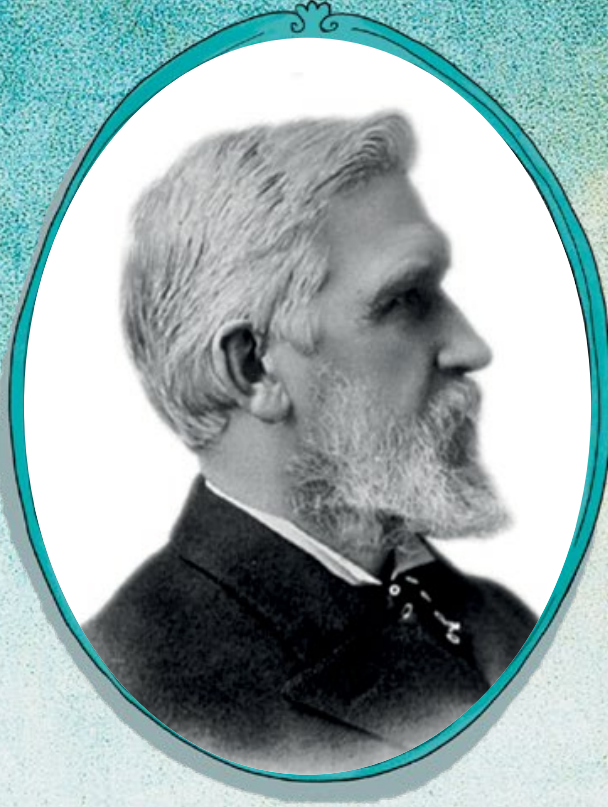
Aloo! Sesimi Duyuyor musunuz?

Günümüzden 150 yıl kadar önce zamanın en hızlı iletişim aracı telgraftı. Elektrikli telgraf; bir alıcı, bir verici ve bu ikisi arasına çekilmiş bir elektrik hattından oluşurdu. Mesaj yazan kişi vericinin üzerindeki kola bastığında devre tamamlanır ve bir elektrik sinyali oluşurdu. Bu elektrik sinyali elektrik hattı boyunca ilerler ve alıcıya ulaşırdı. Bu yöntemle mesaj oluşturmak için Mors alfabesi kullanılırdı. Mors alfabesinde harfler, sayılar ve noktalama işaretleri uzun ya da kısa sinyallerin farklı sıralarla bir araya gelmesiyle oluşur. Telgrafla mesaj yazan kişi de kola uzun ya da kısa basarak sinyalin uzun ya da kısa olmasını sağlardı. Ancak bir seferde yalnızca tek bir mesaj gönderilebilmesi bu iletişim aracının olumsuz bir yanıydı.

O dönemde telgrafın geliştirilmesiyle ilgili çalışmalar yapan farklı bilim insanları vardı. Bunlardan biri de İskoçya'da doğan ancak daha sonra ailesiyle birlikte ABD'ye taşınan bilim insanı Alexander Graham Bell'di! Bell'in babası ve dedesi ses ve konuşma mekaniği konularında uzmandı. Annesiyse işitme engeli olmasına rağmen başarılı bir piyanistti. Annesinin işitme engeli, Bell'in sesbilim konusuna ilgi duymasına katkı sağlamıştı. Bir işitme engelliler okulunda görev yapan Bell, yıllarca insan sesiyle ilgili araştırmalar yaptı. Bir yandan elektriğe de ilgi duyuyor ve telgrafla tek bir elektrik hattından çok sayıda mesajı aynı anda göndermenin yollarını araştırıyordu. Bu çalışmalarında ona Amerikalı mühendis Thomas Watson da yardımcı oluyordu. Bell ve Watson tek bir elektrik hattıyla çok sayıda mesajı iletmeyi sağlayan akustik telgraf üzerinde pek çok çalışma yaptı.

O dönem kablolar aracılığıyla sesin bir yerden başka bir yere iletilmesi üzerinde çalışan bir başka kişiye ABD'li elektrik mühendisi Elisha Gray'di.

Yine bir gün Watson bir odada telgrafın telleriyle çalışırken, Bell başka bir odadan tellerin sesini duydu. Bunun üzerine Bell ve Watson sesin kablolar aracılığıyla bir yerden başka bir yere nasıl iletebileceğiyle ilgili çalışmaya başladı. Bu çalışmaların ardından 10 Mart 1876 tarihinde başarı sağladılar. O gün Watson bir alıcıyla birlikte başka bir odadaydı. Birden alıcıdan Bell'in şu cümlelerini duydu:

- Bay Watson, buraya gelebilir misiniz? Sizi görmek istiyorum.

Bay Watson, buraya gelebilir misiniz? Sizi görmek istiyorum.

İşte Watson, Bell'in kurduğu bu cümleyi kelimesi kelimesine anladı. Bell bundan birkaç gün önce buluşunun patentini almıştı. Böylece Bell "sesleri telegrafik olarak iletme için cihaz" adıyla ilk telefon patentinin sahibi olmuştu. Ardından 1878 yılında kendi telefon şirketini de kurdu.

İlk telefonlar, günümüzde kullandığımız telefonlara benzemiyordu. Üzerinde herhangi bir tuş bulunmuyordu. Kabloluydular ve yalnızca birbirine bağlı telefonlar arasında görüşme sağlanabiliyordu.

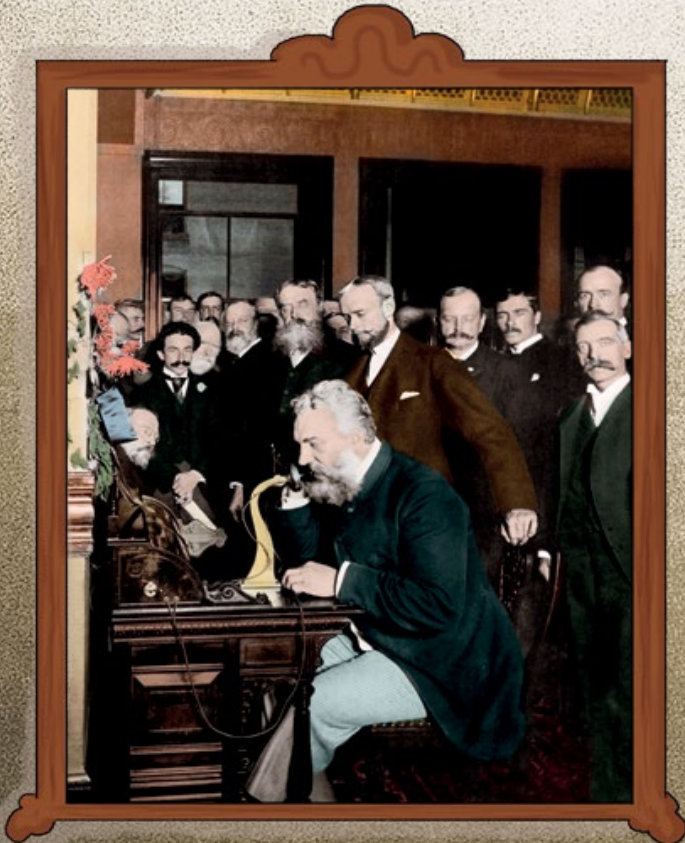
Daha sonra telefon santralleri kurulmaya başlandı. Bunlardan ilki 1878 yılında ABD'nin Connecticut eyaletinde kuruldu. Bir kişiye telefon etmek istendiğinde önce telefon santrali aranıyor ve kimle görüşmek istendiği santraldaki görevliye söyleniyordu. Santralde çalışan operatörler arayan kişinin telefon hattıyla aranan kişinin telefon hattını birbirine bağladığında görüşme sağlanabiliyordu. Böylece telefonu olan bir kişi, telefonu olan herhangi başka bir kişiyi arayabiliyordu. Ancak telefon kullananların sayısı gittikçe arttığından zamanla telefon santrallerinin bunu sağlaması zorlaşmaya başladı.

1892 yılında ABD'nin New York ve Chicago eyaletleri arasında kablolar döşenmiş ve ilk uzun mesafeli telefon görüşmesi yapılabildi. Elbette bu görüşmeyi yapan kişi de yine Bell olmuştu!

Bell'in öldüğü gün olan 2 Ağustos 1922'de ABD'de tüm telefonların 1 dakika boyunca kapatıldığını biliyor muydunuz?

1947 yılındaysa hücreli iletişim yani kablosuz telefon fikri ortaya atıldı. Bunun için kentler hücrelere bölünecek ve her hücreye bir verici yerleştirilecekti. Kablosuz telefonlar bu vericilerden gelen radyo dalgalarını kullanarak görüşme sağlayabilecekti.

İlk taşınabilir telefon, Martin Cooper adlı ABD'li mühendis tarafından tasarlandı. Cooper 3 Nisan 1973 tarihinde o dönemde bu konuda çalışan rakibini arayarak taşınabilir telefonla ilk telefon görüşmesini yaptı.

O dönemde otomobillerin motorundan enerji alan telefonlar geliştirildi. Ancak bu sistem daha çok polis arabalarında kullanılmaya başlandı. Ardından taşınabilir telefonlar tasarlanmaya başlandı. Bu telefonlar günümüzdeki cep telefonlarından farklı olarak oldukça büyük boyutlu ve ağırdı. Neredeyse 1 kilogram kadar! Ayrıca bu telefonların pil ömürleri de oldukça kısaydı. Cep telefonlarının daha küçük boyutlara getirilebilmesi için içlerinde kullanılan pillerin küçültülmesi gerekiyordu. Elbette zamanla bu da başarıldı ve çok küçük boyutlarda cep telefonları üretildi.

Bugün pek çok kişinin kullandığı akıllı cep telefonlarının ilk örneği ise günümüzden tam 28 yıl önce 1992 yılında geliştirildi. Böylece cep telefonları bir telefondan çok daha fazlası oldu. Fotoğraf makinesi, müzik çalar, harita, hesap makinesi, televizyon, bilgisayar, resim kâğıdı ve daha pek çok şey...

Cep telefonlarının yaşamımızda çok fazla yer almaya başlamasıyla birlikte, eskiden kimsenin yaşamadığı bir kaygı bozukluğuyla tanıştık: Nomofobi. Cep telefonsuz kalma kaygısı olarak da bilinen nomofobi, kişinin telefonu yanında olmadığına ya da çekmediğinde aşırı kaygı duyması durumuna deniyor.

Frigensofobiye cep telefonu ile ilgili başka bir fobi. Bu da kişinin cep telefonu kullanırken beyninin zarar gördüğünü düşünerek aşırı kaygı duyması durumu...

Kübra Kara
Çizim: İrma Zmiric Çetinkaya